

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 30. kesäkuuta 2020
(OR. en)

9208/20

Toimielinten välinen asia:
2020/0134(NLE)

JAI 542
FRONT 183
VISA 72
SAN 221
MI 205
TRANS 286
COMIX 296

ILMOITUS

Lähtettäjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Neuvoston suositus EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevasta väliaikaisesta rajoituksesta ja sen mahdollisesta poistamisesta

2020/0134 (NLE)

NEUVOSTON SUOSITUS**EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevasta
väliaikaisesta rajoituksesta ja sen mahdollisesta poistamisesta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 77 artiklan 2 kohdan b ja e alakohdan ja 292 artiklan ensimmäisen ja toisen virkkeen,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 16 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon¹, jossa se suositteli kolmansista maista EU+ -alueelle suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevan väliaikaisen rajoituksen asettamista yhden kuukauden ajaksi². EU:n valtion- tai hallitusten päämiehet sopivat 17 päivänä maaliskuuta 2020 muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevan väliaikaisen rajoituksen täytäntöönpanosta. Myös Schengenin säännöstöön osallistuvat neljä maata panivat sen täytäntöön.
- (2) Euroopan unionin valtion- tai hallitusten päämiehet sopivat 26 päivänä maaliskuuta 2020 koordinoitun väliaikaisen rajoituksen soveltamisesta EU:hun suuntautuvaan muuhun kuin välttämättömään matkustamiseen covid-19-pandemian vuoksi.

¹ COM(2020) 115, 16. maaliskuuta 2020.

² "EU+ -alueeseen" katsotaan kuuluviksi kaikki Schengen-jäsenvaltiot (myös Bulgaria, Kroatia, Kypros ja Romania) sekä Schengenin säännöstöön osallistuvat neljä maata. Siihen kuuluvat myös Irlanti ja Yhdistynyt kuningaskunta, jos ne päättävät soveltaa rajoituksia.

- (3) Komissio antoi jatkotiedonannot 8 päivänä huhtikuuta 2020³ ja 8 päivänä toukokuuta 2020⁴. Niissä molemmissa suositeltiin muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevien rajoitusten voimassaolon jatkamista vielä yhdellä kuukaudella. Kaikki Schengen-jäsenvaltiot sekä Schengenin säännöstöön osallistuvat neljä maata (jäljempänä 'jäsenvaltiot') päättivät jatkaa rajoitusten voimassaoloa, joista viimeisin ulottui 15 päivään kesäkuuta 2020.
- (4) Euroopan komission ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtajat esittivät 15 päivänä huhtikuuta 2020 'Yhteisen eurooppalaisen etenemissuunnitelman covid-19-rajoitusten purkamiseksi'⁵. Etenemissuunnitelmassa esitetään kaksivaiheinen toimintamalli sisärajatarkastusten poistamiseksi koordinoitusti. Tämän jälkeen ulkorajoilla sovellettavia väliaikaisia rajoituksia lievennettäisiin vaiheittain ja EU:n ulkopuolisten maiden asukkaat saisivat taas tehdä myös muita kuin välttämättömiä matkoja EU:hun. Ulkorajoilla sovellettava matkustusrajoitus olisi poistettava sen jälkeen, kun jäsenvaltiot ovat poistaneet sisärajatarkastukset, tai samanaikaisesti sen kanssa.
- (5) Jäsenvaltioiden kanssa käydyissä neuvotteluissa vahvistettiin, että ulkorajoilla nykyisin sovellettavien rajoitusten voimassaolon lyhyt jatkaminen oli tarpeen ja että niiden vaiheittaisessa poistamisessa on **tärkeää** noudattaa koordinoitua lähestymistapaa.
- (6) Komissio antoi 11 päivänä kesäkuuta 2020 tiedonannon⁶, jossa suositeltiin EU:hun suuntautuvaan muuhun kuin välttämättömään matkustamiseen sovellettavien rajoitusten voimassaolon jatkamista 30 päivään kesäkuuta 2020 ja jossa esitetään toimintatapa EU:hun suuntautuvaan muuhun kuin välttämättömään matkustamiseen sovellettavien rajoitusten purkamiseksi vaiheittain 1 päivästä heinäkuuta 2020 alkaen. Kaikki jäsenvaltiot ovat jatkaneet voimassaoloa 30 päivään kesäkuuta.
- (7) Jäsenvaltioiden välillä on käyty tämän jälkeen keskusteluja sovellettavista kriteereistä ja menetelmistä.
- (8) Tämä suositus ei vaikuta jäsenvaltioiden vastuuseen soveltaa edelleen Schengenin rajasäännöstön⁷ 6 artiklaa, jossa säädetään kolmansien maiden kansalaisten maahantulon edellytyksistä. Etenkin on edelleen jäsenvaltioiden vastuulla arvioida tapauskohtaisesti, pidetäänkö kolmannen maan kansalaista uhkana kansanterveydelle. Jäsenvaltioiden olisi tässä yhteydessä varmistettava rajavalvontaviranomaisten ja liikennepalvelujen tarjoajien välinen tiivis yhteistyö.

³ COM(2020) 148, 8. huhtikuuta 2020.

⁴ COM(2020) 222, 8. toukokuuta 2020.

⁵ https://ec.europa.eu/info/files/communication-european-roadmap-lifting-coronavirus-containment-measures_fi

⁶ COM(2020) 399, 11. kesäkuuta 2020.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/399, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö), EUVL L 77, 23.3.2016, s. 1.

- (9) Rajavalvonta ei ole ainoastaan niiden jäsenvaltioiden edun mukaista, joiden ulkorajoilla sitä toteutetaan, vaan myös kaikkien sisärajovalvonnan lakkauttaneiden jäsenvaltioiden edun mukaista. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi varmistettava ulkorajoilla toteutettavien toimenpiteiden koordinointi Schengen-alueen moitteettoman toiminnan varmistamiseksi. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden olisi aloitettava EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevan väliaikaisen rajoituksen purkamien koordinoitusti. Ensimmäiseksi tätä olisi sovellettava tämän suosituksen liitteessä I lueteltujen kolmansien maiden asukkaisiin. Luetteloa olisi päivitettävä säännöllisesti.
- (10) EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevan rajoituksen mahdollisesta purkamisesta tehtävissä päätöksissä olisi otettava huomioon epidemiologinen tilanne EU:ssa eli covid-19-tapausten keskimääräinen lukumäärä viimeksi kuluneiden 14 päivän aikana 100 000 asukasta kohden.
- (11) Maailman terveysjärjestön (WHO) 58. yleiskokouksessa 23 päivänä toukokuuta 2005 hyväksytty kansainvälinen terveyssäännöstö (2005) vahvisti WHO:n – johon kaikki unionin jäsenvaltiot kuuluvat – valtio-osapuolten koordinoitua kansainvälistä huolta aiheuttavaa kansanterveyteen liittyvää hätätilannetta koskevan valmiuden ja reagoinnin osalta. Kansainvälisen terveyssäännösten seurantakehyksessä määritellään keskeiset kansanterveysvalmiudet, joita WHO:n valtio-osapuolten on pidettävä yllä. Tiedoista, joita maat toimittavat säännöllisesti tämän kehyksen mukaisesti, voidaan laskea kokonaispistemäärä, joka kuvaa yleistä reagointikykyä.
- (12) EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevan rajoituksen poistamisesta tehtävien päätösten tehokkuus riippuu siitä, kuinka koordinoitusti jäsenvaltiot panevat ne täytäntöön kaikilla ulkorajoilla. Jäsenvaltio ei saisi yksipuolisesti päättää EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevan rajoituksen poistamisesta tietyn kolmannen maan osalta ennen kuin muut jäsenvaltiot ovat koordinoitusti päättäneet poistaa matkustusrajoituksen kyseisen maan osalta. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin, täyttä avoimuutta noudattaen, poistaa liitteessä I lueteltuihin maihin kohdistuvia matkustusrajoituksia ainoastaan vaiheittain.
- (13) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän suositukseen hyväksymiseen, suositus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan. Koska tällä suosituksella kehitetään Schengenin säännöstöä, Tanska päättää mainitun pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun neuvosto on hyväksynyt tämän suosituksen, paneeko se suosituksen täytäntöön.

- (14) Tällä suosituksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu neuvoston päätöksen 2002/192/EY⁸ mukaisesti; Irlanti ei sen vuoksi osallistu tämän suosituksen hyväksymiseen, suositus ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin.
- (15) Islannin ja Norjan osalta tällä suosituksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisessä sopimuksessa viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ja jotka kuuluvat neuvoston päätöksen 1999/437/EY⁹ 1 artiklan A kohdassa tarkoitettuun alaan.
- (16) Sveitsin osalta tällä suosituksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisessä sopimuksessa Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY¹⁰ 1 artiklan A kohdassa, luettuna yhdessä neuvoston päätöksen 2008/146/EY¹¹ 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.
- (17) Liechtensteinin osalta tällä suosituksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisessä pöytäkirjassa Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan A kohdassa¹², tarkasteltuna yhdessä päätöksen 2011/350/EU 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan¹³.

⁸ Neuvoston päätös 2002/192/EY, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännöstön määräyksiin (EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20).

⁹ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36.

¹⁰ EUVL L 53, 27.2.2008, s. 52.

¹¹ Neuvoston päätös 2008/146/EY, tehty 28 päivänä tammikuuta 2008, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen, Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 53, 27.2.2008, s. 1).

¹² EUVL L 160, 18.6.2011, s. 21.

¹³ Neuvoston päätös 2011/350/EU, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2011, Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen, joka koskee Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välillä tehtävän pöytäkirjan tekemisestä Euroopan unionin puolesta, siltä osin kuin kyse on tarkastusten poistamisesta sisärajoilta ja henkilöiden liikkumisesta rajojen yli (EUVL L 160, 18.6.2011, s. 19).

- (18) Tämän suosituksen oikeudellinen asema, sellaisena kuin se palautetaan mieleen johdanto-osan 13–17 kappaleessa, ei vaikuta siihen, että kaikkien jäsenvaltioiden on Schengen-alueen moitteettoman toiminnan varmistamiseksi päätettävä EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevan rajoituksen poistamisesta koordinoidulla tavalla.

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

1. Jäsenvaltioiden olisi purettava EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskeva väliaikainen rajoitus koordinoidusti vaiheittain 1 päivästä heinäkuuta 2020 alkaen liitteessä I lueteltujen kolmansien maiden asukkaiden osalta.

Niiden kolmansien maiden määrittämiseksi, joiden osalta EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskeva nykyinen rajoitus olisi poistettava, olisi sovellettava menetelmiä ja kriteereitä, jotka on vahvistettu 11 päivänä kesäkuuta 2020 annetussa komission tiedonannossa¹⁴ EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevan väliaikaisen rajoituksen soveltamisen kolmannesta arvioinnista. Kriteerit liittyvät epidemiologiseen tilanteeseen ja rajoittamistoimenpiteisiin, kuten lähikontaktien välttämiseen, sekä taloudellisiin ja sosiaalisiin näkökohtiin, ja niitä sovelletaan kumulatiivisesti.
2. Epidemiologisen tilanteen osalta **liitteessä I lueteltujen** kolmansien maiden olisi täytettävä erityisesti seuraavat kriteerit:
 - uusien covid-19-tapausten lukumäärä lähellä EU:n keskiarvoa 15 päivänä kesäkuuta 2020 tai sitä pienempi viimeksi kuluneiden 14 päivän aikana ja 100 000 asukasta kohden;
 - uusien tapausten kehityksen suunta samalla ajanjaksolla pysynyt vakaana tai laskenut edellisiin 14 päivään verrattuna; ja
 - covid-19:n yleiset torjuntatoimet ottaen huomioon saatavilla olevat tiedot testauksesta, seurannasta, kontaktien jäljittämisestä, rajoittamis- ja hoitotoimista sekä raportoinnista ja saatavilla olevien tietojen ja tietolähteiden luotettavuuden sekä tarvittaessa kansainvälisen terveystieteiden kaikkien osa-alueiden keskimääräisen kokonaispistemäärän. Huomioon olisi otettava myös tiedot, jotka EU:n edustustot ovat toimittaneet 11 päivänä kesäkuuta 2020 annetun tiedonannon liitteenä olevan tarkistuslistan perusteella.
3. Päätettäessä, sovelletaanko kolmannen maan kansalaiseen EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevaa väliaikaista rajoitusta, ratkaisevana tekijänä olisi oltava se, asuuko kyseinen henkilö kolmannessa maassa, jonka osalta muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevat rajoitukset on purettu (ei maan kansalaisuus).

¹⁴ COM(2020) 399, 11. kesäkuuta 2020.

4. Neuvoston olisi joka toinen viikko tarkasteltava uudelleen ja tarvittaessa päivitettävä liitteessä I olevaa kolmansien maiden luetteloa kuultuaan tiiviisti komissiota ja asiaankuuluvia EU:n virastoja ja yksiköitä 2 kohdassa tarkoitettuihin menetelmiin, kriteereihin ja tietoihin perustuvan kokonaisarvioinnin jälkeen.

Matkustusrajoitukset voidaan poistaa tai ottaa uudelleen käyttöön kokonaisuudessaan tai osittain tietyn, liitteessä I jo luetellun kolmannen maan osalta joidenkin edellä esitettyjen edellytysten ja sen seurauksena epidemiologista tilannetta koskevan arvioinnin muutosten perusteella. Jos kolmannen maan tilanne heikkenee nopeasti, päätökset olisi tehtävä ripeästi.

5. Jos kolmanteen maahan sovelletaan edelleen väliaikaisia matkustusrajoituksia, seuraavat henkilöryhmät olisi vapautettava matkustusrajoituksesta matkan tarkoituksesta riippumatta:

- a) SEUT 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut unionin kansalaiset ja kolmansien maiden kansalaiset, joilla on toisaalta unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä toisaalta kyseisten kolmansien maiden välillä tehtyjen sopimusten perusteella unionin kansalaisten kanssa yhtäläinen oikeus vapaaseen liikkuvuuteen, ja heidän perheenjäsenensä¹⁵;
- b) kolmansien maiden kansalaiset, jotka ovat pitkäaikaista oleskelua koskevan direktiivin¹⁶ nojalla pitkään oleskelleita kolmansien maiden kansalaisia, ja henkilöt, joiden oleskeluoikeus perustuu muihin EU:n direktiiveihin tai kansalliseen lainsäädäntöön tai joilla on pitkäaikaista oleskelua varten myönnetty kansallinen viisumi, ja heidän perheenjäsenensä.

Jäsenvaltiot voivat kuitenkin toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä, kuten vaatia tällaisia henkilöitä jäämään omaehtoiseen karanteeniin tai ryhtymään muihin vastaaviin toimenpiteisiin, kun he palaavat kolmannesta maasta, johon sovelletaan edelleen väliaikaisia matkustusrajoitusta, edellyttäen, että jäsenvaltiot soveltavat samoja vaatimuksia myös omiin kansalaisiinsa.

Lisäksi välttämätön matkustaminen olisi sallittava tietyille liitteessä II¹⁷ tarkoitetuille matkustajaryhmille, joilla on välttämätön tehtävä tai tarve. Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön ylimääräisiä turvallisuustoimenpiteitä näitä matkustajia varten erityisesti silloin, kun heidän matkansa alkaa riskialueelta.

Neuvosto voi tiiviisti komissiota kuullen arvioida uudelleen liitteessä II olevaa luetteloa matkustajaryhmistä, joilla on välttämätön tehtävä tai tarve, sosiaalisten ja taloudellisen seikkojen sekä edellä tarkoitettuihin menetelmiin, kriteereihin ja tietoihin perustuvan epidemiologisen tilanteen kokonaisarvioinnin perusteella.

¹⁵ Sellaisena kuin tämä on määritelty Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY 2 ja 3 artiklassa, EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77.

¹⁶ Neuvoston direktiivi 2003/109/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2003, pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta, EUVL L 16, 23.1.2004, s. 44.

¹⁷ [Ks. myös komission tiedonannot (COM(2020) 115), 16. maaliskuuta 2020, ja (COM(2020) 399), 11. kesäkuuta 2020, sekä ohjeet (C(2020) 2050), 30. maaliskuuta 2020.]

6. Jotta EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskeva väliaikainen rajoitus voidaan poistaa liitteessä I lueteltujen kolmansien maiden osalta, myös vastavuoroisuus olisi otettava huomioon säännöllisesti ja tapauskohtaisesti.
7. Jäsenvaltio ei saisi päättää EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevan rajoituksen poistamisesta tietyn kolmannen maan osalta ennen kuin rajoituksen poistaminen on koordinoitu tämän suosituksen mukaisesti.
8. Andorran, Monacon, San Marinon ja Vatikaanin/Pyhän istuimen asukkaita olisi pidettävä tätä suositusta sovellettaessa EU:n asukkaina.
9. Kaikkien jäsenvaltioiden olisi pantava tämä suositus täytäntöön kaikilla ulkorajoilla.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

Liite I

Kolmannet maat, joiden asukkaisiin EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskeva ulkorajoilla sovellettava väliaikainen rajoitus ei saisi vaikuttaa

1. ALGERIA
2. AUSTRALIA
3. KANADA
4. GEORGIA
5. JAPANI
6. MONTENEGRO
7. MAROKKO
8. UUSI-SEELANTI
9. RUANDA
10. SERBIA
11. ETELÄ-KOREA
12. THAIMAA
13. TUNISIA
14. URUGUAY

15. KIINA*

* edellyttäen, että vastavuoroisuus vahvistetaan

Liite II

Tietyt matkustajaryhmät, joilla on välttämätön tehtävä tai tarve:

- i. terveydenhuollon ammattilaiset, terveysalan tutkijat ja vanhustenhoidon ammattilaiset;
- ii. rajatyöntekijät;
- iii. maatalousalan kausityöntekijät;
- iv. kuljetushenkilöstö;
- v. diplomaatit, kansainvälisten järjestöjen henkilöstö ja kansainvälisten järjestöjen kutsumat henkilöt, joiden fyysinen läsnäolo on välttämätöntä kyseisten järjestöjen moitteettomalle toiminnalle, sotilashenkilöstö, humanitaarisen avun työntekijät ja pelastuspalveluhenkilöstö heidän hoitaessaan tehtäviään;
- vi. kauttakulkumatkustajat;
- vii. pakottavista perhesyistä matkustavat;
- viii. merenkulkijat;
- ix. kansainvälisen suojelun tarpeessa olevat tai muista humanitaarisista syistä matkustavat henkilöt;
- x. opiskelutarkoituksessa matkustavat kolmansien maiden kansalaiset;
- xi. kolmansien maiden kansalaiset, joilla on korkea osaamistaso, jos heidän palvelukseen ottamisensa on talouden näkökulmasta välttämätöntä eikä työtä voida lykätä tai suorittaa ulkomailla.